

Position Paper XR010 op de Havenvisie 2050

Inleiding

Extinction Rebellion Rotterdam (XR010) verwelkomt het besluit om een nieuwe Havenvisie 2050 op te stellen, omdat dit document richting kan geven aan de noodzakelijke transitie van de Rotterdamse haven in een tijd waarin klimaatneutraliteit geen keuze, maar een wettelijke verplichting is.

XR010 constateert echter dat de Havenvisie 2050 ernstig tekortschiet. Het document benoemt uitdagingen, maar blijft vaag over de weg ernaartoe, schuift cruciale keuzes vooruit en mist de urgentie die past bij de klimaatcrisis.

Wij doen hierbij een reeks aanbevelingen voor een fundamentele herziening van de Havenvisie.

1. Klimaatdoelen als wettelijk kader

2050 is het jaar waarin de EU en Nederland klimaatneutraal moeten zijn. De klimaatcrisis krijgt in de Havenvisie onvoldoende aandacht.

Aanbevelingen:

- Veranker nationale en Europese klimaatdoelen expliciet in de Havenvisie;
- Formuleer een concrete routekaart met tussendoelen (2030, 2040, 2045) en juridisch afdwingbare borging;

2. Geen fossiele uitstelstrategieën

De Havenvisie laat ruimte voor blauwe waterstof, LNG en grootschalige CO₂-opslag (CCS). Dit zijn geen oplossingen maar vertragingstactieken;

Aanbevelingen:

- Versnel de uitfasering van LNG;
- Geen blauwe waterstof; focus uitsluitend op groene waterstof;
- CCS alleen onder zeer strikte voorwaarden en kleinschalig, zonder rol Rotterdam als CO₂-hub;
- Stop alle subsidies en belastingvoordelen voor fossiele industrie;

3. Scope 3-emissies: de ontbrekende schakel

Meer dan 80% van de havenuitstoot bestaat uit scope 3-emissies (CE Delft, 2024). De Havenvisie negeert dit volledig, terwijl EU-regelgeving (CSRD) ketenverantwoordelijkheid verplicht stelt.

Aanbevelingen:

- Neem scope 3-emissies integraal op in de Havenvisie;
- Ontwikkel beleid voor ketenverantwoordelijkheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid;

4. Ruimtegebruik en toekomstscenario's

De Havenvisie gaat uit van groei en nieuwe ruimteclaims (derde Maasvlakte). Dit mag niet aan de orde zijn zolang de natuurcompensatie voor de Tweede Maasvlakte niet is gerealiseerd.

Aanbevelingen:

- Geen derde Maasvlakte zolang compensatie van de Tweede Maasvlakte uitblijft;

- Houd rekening met een krimpscenario van fossiele industrie en benut vrijgekomen ruimte voor circulaire en innovatieve maakindustrie;

5. Leefomgeving en gezondheid

De Havenvisie formuleert geen heldere eisen voor lucht, water, bodem en geluid. Ook omgang met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS's) blijft vaag.

Aanbevelingen:

- Stel concrete normen vast voor lucht, water, bodem en geluid (meest recente WHO-advieswaarden);
- Voer streng toezicht, meting en biomonitoring in;
- Gebruik de adviezen van de Gezondheidsraad als uitgangspunt voor ZZS-beleid;

6. Geen militaire bedrijvigheid en wapenhandel

XR010 verzet zich principieel tegen elke vorm van militaire bedrijvigheid in de haven, vanwege risico's voor mens en milieu en de bijdrage aan internationale conflicten.

Aanbevelingen:

- Sluit wapenhandel, wapentransporten en militaire oefeningen expliciet uit in de Havenvisie;

7. Democratische legitimiteit en burgerparticipatie

De stem van Rotterdammers ontbreekt in de projectgroep Havenvisie, terwijl bedrijfsbelangen wel vertegenwoordigd zijn.

Aanbevelingen:

- Organiseer een burgerberaad over de toekomst van de haven, volgens de methodiek van Bureau Burgerberaad;
- Neem de uitkomsten bindend op in de Havenvisie;

8. Werkgelegenheid en transitie

De Havenvisie schetst een geïdealiseerd beeld van de werkgelegenheid in 2050 en houdt onvoldoende rekening met verschuivingen en uitdagingen in de arbeidsmarkt en noodzakelijke omscholing.

Aanbevelingen:

- Ontwikkel beleid voor transitie van fossiele banen naar duurzame maakindustrie;
- Zorg voor tijdige afstemming met onderwijsinstellingen;
- Stimuleer hoogwaardige werkgelegenheid in circulaire en innovatieve sectoren.

Conclusie en oproep

De Havenvisie 2050 is in de huidige vorm onvoldoende. XR010 roept de gemeenteraad en het Havenbedrijf op om de visie ingrijpend te herzien op basis van de volgende kernpunten:

1. Klimaatneutraliteit in 2050 verankeren, met tussendoelen;
2. Stop fossiele subsidies en uitstelstrategieën als CCS en blauwe waterstof;

3. Neem scope 3-emissies op in beleid;
4. Creëer ruimte voor duurzame bedrijvigheid en maakindustrie;
5. Bescherm leefomgeving en gezondheid met concrete normen;
6. Sluit militaire bedrijvigheid uit;
7. Geef Rotterdammers zeggenschap via een burgerberaad;
8. Zet in op eerlijke en duurzame werkgelegenheid.

De haven is groot geworden op fossiel; dat tijdperk is voorbij. Op basis van rechtvaardigheid, daadkracht en burgerzeggenschap kan de haven van Rotterdam toekomstbestendig worden en de leefomgeving van Rotterdammers veilig en gezond.